

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States

Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 174. — ŠTEV. 174.

NEW YORK, FRIDAY, JULY 26, 1918. — PETEK, 26. JULIJA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

PRIZORI S ZAPADNE FRONTE

BARIKADE NISO NEMCEM DOSTI POMAGALE. — SOVRAŽNITVO SE JE PREHITRO UMIKALO. — NEMCI SO TAKO STRAHOVITO BEŽALI, DA JIH AMERIKANCI NISO MOGLI DOHITI. — RAZNA NEMŠKA ZNAMENJA. — IZJAVA STAREGA FRANCOZA.

Z ameriškimi armadami v Franciji, 26. julija. — (Piše Junius P. Wood.) — Ko smo dospeli v nedeljo jutraj v Chateau Thierry, je bilo po mestnih ulicah še vsepolno nemških barikad. Naši vojaki so jih pričeli razdirati. Svoje delo so opravili zelo hitro, kajti ko smo se proti večeru vrnili v mesto, smo se že zamogli z avtomobilom voziti po ulicah.

Podnevi smo obiskali oni zgodovinski prostor, kjer so prekoračili Amerikanci reko Marne. Ko smo se nujili tam, je prižvižgalo nad našimi glavami troje nemških izstrelkov. Odposlani so bili iz gozda pri Barbillonu, kjer se je sovražnik še nekaj časa vstavil. Potem je pa kmalu zavladal mir.

Chateau Thierry je eno najlepših mest severne Francije. Krog njega je obdano z vinogradi. Lahko rečem, da sem videl že veliko mest, toda tako prijetnega še nobenega.

Nemci so bili zavrli vse ceste, vodeče proti reki, z barikadami in jih kamuflirali z zastori in rjuhami, da bi ne opazili opazovalci na nasprotni strani njihovega umikanja.

Barikade so zgradili s pohištvom, kamenjem, drevjem, železnimi posteljami in sploh vsem, o čemur so mislili, da bo moglo zavestiti kroglo. Najbrže so se nameravali boriti nekaj časa za barikadami, toda Amerikanci so jim prekržili račune.

V mestu sem videl značilne nemške napise. Ob cesti je bilo zapisano: "Rekiviranje južno od Parizke ceste je prepovedano!" — Na neki visoki železni ograji je stal nemški napis "Kein Durchgang!" (Prepovedan prehod!). Videli sem tudi zaboj, na katerem je bilo zapisano z modrim svinčnikom: "Ostre ročne granate! Rabiti se smejo samo na dan zmage!"

Iz poslopja, pred katerim je počivalo par ameriških vojakov, se je valil dim. V vsem mestu nisem videl nobenega celega okna, do čim poslopja niso posebno razdejana.

Ko sem se mudil v mestu, sem imel priliko govoriti s prebivalci. Nek star možak, po imenu Joseph Herbert, mi je pripovedoval sledeče:

Nekoga dne sem videl korakati vojake v mesto. Vprašal sem jih, če so Francozi, Angleži, Amerikanci ali Italijani. Na moje vprašanje so odikali. Zatem sem jih vprašal, če so Nemci, nakar so priklimali. Zatem so nas poslali v predmestje Courtenau, ki je bilo močnejše obstreljevano kot pa mesto samo. Jesti nam niso hoteli dati ničesar. V temnih nočeh smo kopali po vrtovih korenje in drugo zelenjavo. To je bila naša edina hrana.

Med Nemci je bilo več Alžanov, ki so govorili francoski. Rekel iso, da se proti svoji volji bore ob nemški strani, da pa se morajo boriti, ker so za njimi nemški častniki z revalverji.

Neka ženska mi je povedala sledeče:

Prvi Amerikanci, katerega sem videla je bil nek ranjenec, ki so ga pripeljali Nemci drugi dan sem, ker ni mogel reče več hoditi, je sedel. Stopila sem k njemu ter mu podala kozarec vode. Ko je to videl nek nemški častnik, me je udaril.

Nek star možak mi je povedal, da so ga Nemci sredi najhujšega obstreljevanja prepodili iz njegove kleti ter se sami skrili v nji. Rojaki so pripovedovali, da so se Nemci tako hitro umikali, da jih Amerikanci niti dohajati niso mogli. Za seboj so puščali strojne puške, drugo orožje in razne potrebščine.

Nek nemški častnik katerega so vjeli, je izjavil, da so bili Nemci silno presenečeni. Toliko časa niso vedeli, da se je kaj posebnega pripetilo, dokler jih ni začela težka zavezniška artilerija z vseh strani obstreljevati.

Najboljši dokaz o nemški brezsrčnosti je, kako skrbje za vojne ještike. Francozi so dobili v mestu več svojih ranjenih tovarišev, katerim niso dali Nemci po več dni niti hrane niti pijače. Za ranjene ještike se Nemci sploh niso brigali. Kakih štiristo teh rečev je sedaj v oskrbi raznih ameriških dobroteljskih društev.

Onega dne, ko smo bili mi v mestu, so izstrelili zavezniški zrakoplovi nek nemški zrakoplov, ki je opravljal opazovalno službo. Padel je za nemško črto.

Litvinski kralj

Amsterdam, 25. julija. — Poročilo, da je po prestolu hrepeneli vojvoda iz Uracha sprejel ponudbo mo litvinsko krono, je zelo razburilo Vsenemec.

V berlinskih krogih se domneva, da se bo poročilo "kazalo za resnično navzile običajnemu zankanju in pravi Prusi so užaljeni, ker je litvinski narodni svet, katerega smatrajo za lojalno skupino nemških baronov, ignoriral kajzerja in je dal prednost južno nemškemu princu in neodvisnosti s tem, da bi postal del Prusije.

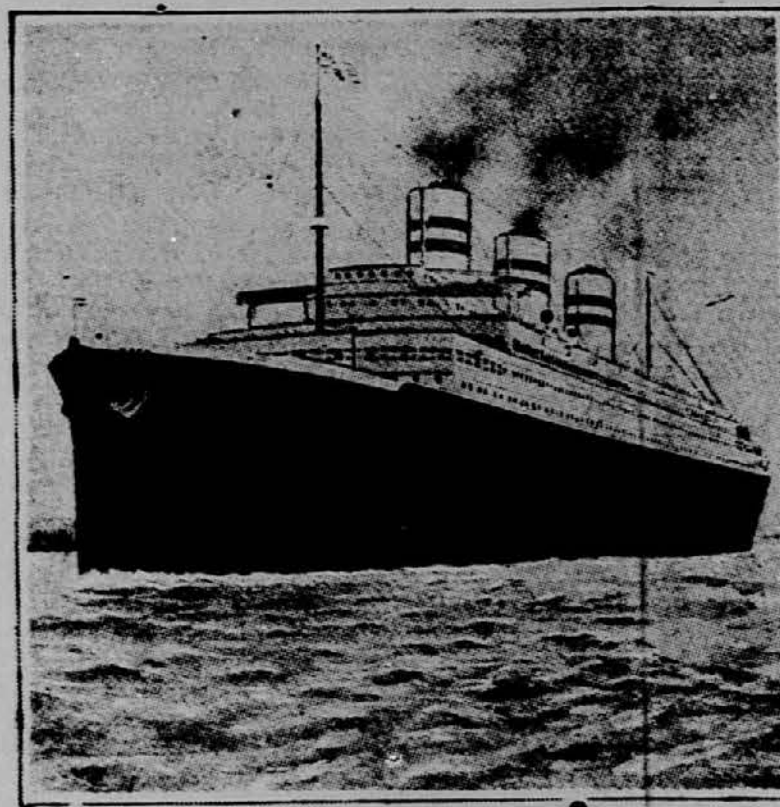
Razpravljanja o tej zadevi so zelo zanimiva in kažejo, kako velik obseg je zavzel pohlep po deželah pod krinko "obmejne varnosti".

"Vossische Zeitung" piše o tem sledeče:

Nemčija ni okupirala Litve in obmejnih provincij z namenom, da bi osvobodila narode, ki tam živijo, temveč zato, da bi vstvarili ozemlje, ki bi varovalo domovino pred sovražniki. Usoda obmejnih narodov mora biti popolnoma ena z bodočimi interesi Nemčije.

"T. Rundschau" piše:

Litvi se ne sme dati neodvisnost, temveč mora biti anektirana in v prvi vrsti Prusiji.

VELIK PARNIK "JUSTICIA" POTOPLJEN OD NEMCEV

Nastop Čehov v avstrijskem parlamentu

ČEŠKI DRŽAVNO-ZBORSKI POSLANCI SO IMELI IZVANREDNO OSTRE GOVORE V AVSTRIJSKEM DRŽAVNEM ZBORU. AVSTRIJO SO OZNAČEVALI KOT DRŽAVO, V KATERI NI NAJTI DOMOLJUBJA IN KI JE NA ROBU PROPADA.

Amsterdam, Holandsko, 25. junija. — Značilna brzjavka, katero se je poslalo z Dunaja preko Amsterdama, kaže, da se je moral kabinet Seydlerja umakniti vsprti čelo velikanskega protesta slovenskih poslancev v avstrijskem državnem zboru. Vihar se je obračal proti tiranski vladi ter proti germanizmu, katerega največji predstavitelj je bil Seydler.

Avstrijski parlament je čul že številne govore od strani zastopnikov zatiranih slovenskih narodov, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Če bi se staviili predlog, naj se uvede sodnijsko postopanje proti prejšnjemu ministrskemu predsedniku ter proti grofu Toggenu, ministru za zunanje zadeve, vendar pa niso mogli ničesar narediti, ker so bili v Avstriji in vseh trepljenj sčelnje.

Stavka v Angliji

V angleških municijskih tovarnah se je pričela velika stavka. — Delavci v Birminghamu so pustili delo.

London, 25. julija. — Stavka v municijskih tovarnah je zavzela velik obseg in bati se je, da bo šlo na stavko 100 tisoč izurjenih delavcev v Coventry, Birminghamu, Manchester, Lincoln in Liverpool. Vsled tega bi bilo brezposelnih na stotine izurjenih delavcev, ker ne bi mogli dalje izdelovati nujno potrebnega vojnega materijala.

Vsled nocojšnjih poročil iz Birminghama je postala situacija skrajno kritična, ker so tamonjski municijski delavci zastavkali in ker je pripravljenih 75 članov Engineering Trade unije slediti odredbam svojih voditeljev in odložiti orodje.

Delavski minister C. H. Robert je predlagal, da se vpeljejo dražje odredbe, kakor, da se stavkarji pokličejo v armado, ako trdovratno vstrajajo pri stavki ob času velike narodne potrebe.

Municijski min. Wins. Cechuchill je razpravljal o odredbi glede razdelitve izurjenih delavcev in rekel, da je odredba bila izdana še le po več tednov in celo več mesecev trajajočih konferencah z voditelji raznih delavskih unij.

Zatrjeval je, da se sedanji nastop delavcev ni pričel na nasvet krajevnih voditeljev, temveč na navstev zunanjih sil, ki so napadale oba urada: delavskega in municijskega, da bi se dodelili delavci tovarnam, kjer jih najnujeje potrebujejo.

Municijski delavci nasprotujejo dodatni odredbi o razdelitvi delavcev v prvi vrsti vsled tega, ker po njihovem mnenju oblasti s takim zahrbitnim postopanjem poskušajo pod pretvezo vojne potrebe vpeljati sistem, ki je bil opuščen in po katerem je bilo vsem izurjenim delavcem, ki so enkrat pustili delo v kaki municijski tovarni, prepovedano prevzeti delo v kaki drugi municijski tovarni, dokler niso bili brez posla najmanj šest tednov.

Ta sistem, ki je bil vpeljan, da prepreči menjavanje dela, je dovedel do zatiranja izurjenih delavcev, ki so plačani od časa in v prvi vrsti nastavljeni, da popravljajo stroje za neizrujene delavce.

Ta sistem je preveč izrabljaj delavce, ker so lastniki poskušali dobiti večja naročila od vlade. Vsled tega nekatere tovarne, ki imajo zelo važno delo, nimajo dovolj izurjenih delavcev.

Vsled tega in ker je bilo mnogo delavcev poklicanih pod orožje je nastalo pomanjkanje delavcev in je bilo zaradi tega treba gledati na to, da se razmeram odpornosti, vsled česar sta delavsko in municijsko ministristvo objavila odredbo o razdelitvi izurjenih delavcev.

To naznamilo, ki se je sporočilo individualnim delavcem namesto splošno industrijskim in prometnim unijam, je povzročilo mnogo zmešnjave.

Doba z aeroplani.

Pariz, 24. julija. — Iz Pariza se poroča, da so Nemci obkolili en francoski bataljon, ki pa se je boril dalje in je dobival vse potrebno z aeroplani.

Bataljon je bil 17. julija obkrojen pri Poney, pa je držal svoje postojanke, četudi mu je manjkalo hrane in municije. Žalostni položaj so sumili v glavnem stanu, od koder so odleteli aeroplani nad postojanko in so metali obkoljenim vojakom kruh in meso. Naslednji dan pa so aeroplani pripeljali še več hrane in municije.

Na ta način je bil preskrbljen bataljon toliko časa, dokler v protiofenzivi niso prišle do njega francoske čete.

OFICIJELNA POROČILA

FRANCOSKO POROČILO.

Pariz, Francija, 25. julija. — Na Oureq fronti so bili boji današnjega dne prav tako uspešni kot oni preteklih dni.

Severno od reke smo zasedli Oulehy-Ville. Južno od reke so francosko-meriške čete napredovale za približno tri kilometre na gotovih točkah in to kljub velikemu odporu sovražnika, katerega je bilo opaziti posebno v okolici Dormans.

Južno-istočno od Armentieres smo zasedli gruč 141 ter prekoračili Nanteuil potok. Nadalje proti jugu smo zavzeli vas Coincey ter večji del Tournelle gozda. Razširili smo svoje napredovanje v gozdu Fere.

Naše napredovanje se je vršilo na ugoden način v gozdu Riz ter severno od Dormans.

Južno-istočno od Rheims je nadaljeval sovražnik s svojimi ljutimi protinapadi med Vriguy ter St. Euphrasie ter se pri tem polastil gruča 240. Naše čete so kmalu na to zavzele to višino ter ujele preko sto Nemcev.

Pariz, Francija, 25. julija. — Južno od Montdidier se je tekonočnega presenetljivega napada posrečilo ujeti Francozom 30 mož.

Na severnem bregu reke Marne v okolici Dormans, so Nemci tekom noči vpriparjali močne naslake. Sovražniku se je posrečilo za trenutek polastiti se majhnega gozda, ki se nahaja 1500 metrov severno od Treloup, vendar pa so naše čete kmalu nato zopet zavzele gozd ter prepodile Nemce iz njega.

V okolici Oureq ter zapadno od Rheims je bilo opaziti živahno artilerijsko akcijo.

ANGLEŠKO POROČILO.

London, Anglija, 25. julija. — Zgodaj danes jutraj ne napadel sovražnik naše postojanke pri Mevteren in sicer po živahnih pripravah artilerije. Sovražnika se je zavrnilo ter je trpel precejšnje izgube. Ujeli smo pri tem par mož.

Londonke čete so vpriporile uspešen napad južno-zapadno od Albert ter privlele nazaj sedem najst jetnikov ter par strojnih pušk. Nekaj jetnikov se je zajelo tudi na drugih delih fronte.

London, Anglija, 25. julija. — Zgodaj v pretekli noči je napadel sovražnik naše postojanke južno od Villers-Bretonneux, vendar pa se ga je prepodilo s protinaskom, katerega se je vprizorilo takoj nato. Pozneje v noči so napadeli sovražne čete nadaljne naše postojanke severno od Somme. Vendar pa se je te čete prepodilo. Sovražnik je izgubil par mož, do čim se ni pri nas pogrešalo niti enega.

Tekom noči smo nekoliko napredovali južno od Rosignol gozda, v sektorju pri Hebuterne, pri kateri operaciji smo zajeli šest strojnih pušk.

Sovražna artilerija je bila aktivna v pretekli noči severno in južno od reke Scarpe ter severno od Rheims.

NEMŠKO POROČILO.

Berlin, Nemčija, 25. julija. — Med Bouequis in Hebuterne je vprizoril sovražnik na večer močan napad in sicer pod varstvom svoje artilerije. Napad smo zavrnili. Sličen napad, katerega je vprizoril sovražnik zapadno od Albert, se je istotako izjavil. Na bojni fronti med Soissons in Rheims so boji polagom ponehali. Vrnili so se majši spopadi med infanterijami. Na fronti južno od Oureq in Rheims je vprizoril sovražnik močne naslake, katere pa se je uničilo potom protinasko, kov.

ITALJANSKO POROČILO.

Rim, Italija, 25. julija. — Oč Val Arsa pa do Brenta doline so naši topovi uspešno odgovarjali

na vznemirajoč ožen sovražne artilerije. Uničilo se je številno sovražnih zakopov ter postojank artilerije.

Sovražne patrulle se je poglno nazaj pri Stelvio, Mori in pri gori Stalbella.

Iz zraka se je izstrelilo dva sovražna aeroplana.

Nemška mirovna ofenziva

Washington, D. C., 25. julija. — Poslušajo državni tajnik Polk je danes zvečer izjavil, da se ni dobilo nikakih mirovnih namigavanj od strani nemške vlade potom španskih diplomatskih kanalov ali na kak drugi način.

Oficijelno in diplomatično je bil Washington pripravljen sprejeti le "cum grano salis" poročilo nemškega socialističnega lista "Vorwaerts", tikajoče se nemškega mirovnega predloga.

Če bi berlinska vlada dala vlad v Madridu naročilo, da naj sporoči te mirovne predloge zaveznikom, med njimi tudi Ameriki, bi bila španska vlada prisiljena storiti to in sicer soglasno z določbami haške mirovne konvencije, glasom katere je vsaka nevtralna država upravičena storiti take korake.

Pogoji, kot jih je obrazložil "Vorwaerts", ne ugaajajo diplomatikom ter tukajšnjim javnim činiteljem. Ob nobenem času ni bil predsednik Wilson voljan sprejeti mir, na podlagi katerega bi se žrtvovalo suverene pravice ter bodoče blagostanje Rusov. — Nasprotno pa je ruskemu narodu v imenu ameriškega ter drugih zavezniških narodov zagotovil, da se bo nadaljevalo z bojem toliko časa, dokler se ne zajame ruskega narodu izgubljene suverenosti ter vseh pravice.

Predsednik Wilson bi bil tem manj voljan razpravljati z Nemčijo glede mirovnih pogojev v trenutku, ko se je sklenilo z Japonko dogovor glede pomoči, katere naj se nudi Rusiji.

Diplomati in javni činitelji v Washingtonu so nadalje prepričani, da je stavitvi sedanjo mirovno ponudbo Nemčije v isto vrsto kot prejšnje nemške poskuse v tem oziru. Sedanja ponudba se namreč ne smatra za bolj odkrito in resno mišljeno.

Splošno prevladuje mnenje, da je Nemčija pripravljena skleniti mir, kot se ga hoče napraviti v Nemčiji, "made in Germany".

Nadalje se izjava, da so nemške mirovne ponudbe, kot stavitve sedaj, veliko bolj ekstremne kot so bile one, katere se je odobrilo potom resolucije nemškega državnega zbora v juliju 1917 in da so popolnoma pan-germanske glede splošnega značaja.

Prav nič ni bilo presenetljivo, da je ravno "Vorwaerts" objavil te pangermanske mirovne pogoje, kajti v zadnjem času je bilo jasno, da so celo skrajni nemški socialisti prišli pod upliv nemških militaristov ter da niso več oni "internacionalci" kot še vedno trdijo, da so.

Pogoj, katerega se stavlja v teh nemških mirovnih pogojih, naj se glede samodoločbe narodov ter bodoče usode Belgije razpravlja pri mirovnih pogajanjih, sploh ni sprejemljiv za zaveznike, kajti neodvisnost in suverenost Belgije nista podvrženi nikakemu razpravljanju, ker predstavljata samoposebi umevno stvar.

Nemške banke bodo zaprli.

Rio de Janeiro, Brazilija, 25. julija. — Vsled povelja brazilске vlade je poslovanje nemških bank po celi deželi omejeno samo na likvidacijo njihovega poslovanja. Ta odredba bo imela za posledico da bodo v kratkem zaprti vsi ti zavodi.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIE, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto na mesto New York \$5.00
In Canada.....	\$5.50 Za pol leta na mesto New York.. 3.00
Za pol leta.....	2.00 Za četrt leta na mesto New York 1.50
Za četrt leta.....	1.00 Za inozemstvo za celo leto..... 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Published every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$5.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti ne bo priobčujo.

Denar naj ne blagovito pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejane števila namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2376 Cortlandt.

82 Cort

Francoske katedrale

Francoske katedrale so Nemcemna potu. — Katedrala v Rheimsu je porušena, v Amiensu jo rušijo. Ali bo vojna ohranila katedralo v Chartres?

Z ameriško armado v Franciji, 25. julija. — "Kor v Beauvais, ladja v Rheimsu, portal v Rheimsu in zvoniki v Chartres bi skupaj tvorili najlepšo katedralo na svetu", je pisal Baedeker v svojih navodilih za potnike. Tako pohvalno pa se ni izrazil sam, temveč so bili tega mnenja že tudi pred njim mnogi drugi. Tako je rekel celo nemški cesar in njegovi generali, ki sistematično uničujejo Francijo.

"Nemčija ima samo eno krasno katedralo v Kolnu ob Reno", je rekel nek star duhovnik pred nekaj dnevi med razvalinami v Amiens. "Zaradi tega podirajo naše katedrale. Nemčija gleda naprej. Zda podira naše katedrale in pravi, da je to usoda vojne. Ima bolj trgovske razloge. Misli namreč, da bodo po vojni, ko bodo vse evropske katedrale uničene, oni tisoči, ki so prihajali iz vseh delov sveta v Francijo, da vidijo katedrale, šli gledat kolinsko katedralo. To je business. V primeru z drugimi katedralami je kolinska srednje vrednosti, toda ko bodo druge porušene, bo slovela med svetovnimi katedralami."

Stoletja napornega dela, na milijone dolarjev, molitve milijonov človeških bitij je bilo treba, da so se zgradile katedrale, katere zgradijo nemški topovi v nekaj urah. Stiri francoske katedrale so videli nešteto dogodkov in so slavne v zgodovino narodov in cerkva. Na sto in sto majhnih cerkev so nahajala po vaseh in trgih; stare so ravno tako po več sto let kakor katedrale, toda ruši jih isti neusmiljeni uničevalec. Verdun, Nancy, Soissons, Compiègne, Arras in doli do najmanjše vasi: vse se nahaja zapisano in nekega dne bo treba o tem dati račun.

Med štirimi slavnimi francoskimi katedralami je bila rheimska prva, katero je dosegla nemška artilerija. Povest o njenem rušenju je bila že opetovano povedana. Letošnja pomladanska ofenziva je privedla Nemce v obsejalno razdaljo Amiens. Veliki strel in bombe iz aeroplanov so že napravili velike luknje v mestni zidovje in ako gre kdo po ulicah zapuščenega mesta, ki je pred vojno stelo 93.207 prebivalcev, bo lahko vedel, ko bo videl prazno in razdejano hišo, da je mesto obsojeno na pogin. Beauvais se ne dosežejo nemški topovi, toda aeroplani lahko letijo nad mestom ponoči. Katedrala ima razbita okna in teška izrezljana vrata iz hrastovega lesa so bila prenešana na varno. Chartres se nahaja za Parizom in je morebiti na varnem.

Rheims, ki je imel pred vojno 115.118 prebivalcev, je bilo glavno mesto galsko-belgijskega naroda, predno je Caesar prekoračil Alpe. Mesto so opustošili Huni in pozneje Vandali, ki so umorili sv. Nicaise na kraju, katerega si je izbral za katedralo 406. Klodvik je bil krščen v katedrali 496, in pripoveduje se, da je ob tej priliki golob prinesel sveto olje.

Mesto je že mnogokrat premislilo svojega gospodarja. Devica Orleanska je poglajala 1429 Angleže iz mesta, kjer so se pa zopet nahajali v marcu 1814, dokler jih ni Napoleon zopet pregnal.

Katedrala Notre Dame v Rheimsu se je pričela graditi 6. maja 1211. Delo, ki se je strogo držalo gotičkega sloga, se je nadaljevalo več kot eno stoletje. Leta 1481 jo je deloma uničil požar in popravljali so jo skozi stoletja do časa, ko so Nemci pričeli z uničevalnim delom. Pokriva 6577 kvadratnih jardov zemlje in se je od časa, odkar se hranijo računi, izdalo za njo 3 in pol milijona dolarjev.

Od desetega stoletja dalje, so bili v tej katedrali razun šestih, kronani vsi francoski kralji. Francoska revolucija je razbila posodo za sveto olje, kakor tudi stvari za kronanje kraljev. Katedrala, dasi ne najlepša v Franciji, predstavlja s klodvikovim krstom spreobrnjenje naroda h krščanstvu. Prednosti njenega kiparstva ni mogoče tajiti.

Tudi Amiens je bilo pozorišče bojev v krščanski dobi in se prej predno ga je Caesar oblegel in slednjič zavzel. Normani so se ga svoj čas polastili. Francoski kralj Henrik II. in angleški kralj Edward VI. sta 1550 podpisala v Amiensu mir. Španska ga je na koncu 16. stoletja dvakrat imela v svojih rokah in ravno toliko

krat so ga Francozi zopet zavzeli. Napoleon je tam podpisal mir z Anglijo, Špansko in Nizozemsko leta 1802. Peter Pušcavnik, ki je vodil prvo križarsko vojno, je bil rojen v Amiensu 1115.

Amiensko katedralo so pričeli zidati 1220 na mestu nekdanjega rimskega templja, katerega je uničil požar, in je bila 1270 končana. Bila je pozorišče mnogih zgodovinskih dogodkov, kraljevih porok in krvavih bojev med katoličani in protestanti 1561. Pokriva 9208 kvadratnih jardov in se morejo po obsežnosti z njo meriti samo sv. Petra cerkev v Rimu, kolinska Dom in cerkev svete Zofije v Carigradu.

Amienska katedrala se je imezovala "najlešje versko poslopje v Franciji". Njena ladja je visoka 147 čevljev s 126 stebri, ki sežejo do vrha in je najudovitejša arhitekturno delo.

Beauvais je imel 1914 okoli 19.700 prebivalcev in se je razvil v moderno mesto. Ko je mesto zavzel Caesar, ga je prekrstil v Caesarmagnus. Katedrala sv. Petra se je pričela zidati 1227 in se je z delom nadaljevala do 1605. Visoka je 225 čevljev in se je strop, ker ni bil podprt, deloma porušil 1284. Naslednji arhitekt je postavil 500 čevljev visok zvonik, ki pa se je podrl 1573. Pozneje je bil dovršen iz lesa.

Katedrala v Beauvais se smatra za največjo gotičko cerkev na svetu. Njena hrastova vrata so najlepša na svetu. Ladja je dolga 104 čevlje; okna imajo slikano steklo in so 55 čevljev visoka.

V notranjosti katedrale je velikanška ura 39 čevljev visoka, 19 čevljev široka, 9 čevljev debela in jo je napravil nek pobožen urar v 16. stoletju. Sestavljena je iz 90 tisoč kosov in igra nekatere svoje pesmi. Katedrala je imela krasne slike in drage preproge.

Katedrala v Chartres je bila prieta 1120, leta 1914 jo je požar deloma uničil in je bila dogotovljena v 13. stoletju. Zvonika, katerih je eden 350 čevljev visok, drugi pa 375, sta bila zgrajena od 1507 do 1514. To sta najlepša zvonika v Evropi.

Grof Luxemburg je prišel v Nemčijo.

London, 24. julija. — Kakor pravi neka brzokavka iz Kodanija je prejšnji nemški poslanik v Argentini grof Luxemburg prišel iz Buenos Aires v Gothaburg, od koder je takoj odpotoval v Nemčijo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. Z., Bon Air, Pa. — Feldmaršal ali maršal je eno in isto. Radetky je bil feldmaršal, za njim pa je bil samo še nadvojvoda Albrecht in šele v sedanji vojni je do bil nekaj generalov ta naslov. Med temi so nadvojvoda Jožef, generali Hotzendorf, Borovščik, Koves itd.

DA:

Se vedno izdelujemo in prodajamo **BOLGARSKI KRVNI ČAJ.**

Ta čisti želodčni zdravilni čaj je dober v slučaju zaprtja, pokritca jezika, bolečine želodca, težki sap, slabega razpoloženja po jedi, slabosti, omotice, zaspanosti, kolobarjev okoli oči, vodenega pogleda.

S tem napravimo, da jetra delujejo, da čreva pravilno delujejo in imamo popoln tek, olajša želodec in sapo, odstrani bode izpuščaj, koža bo gladka, barva bo jasna in lepa. To je najboljša svetovno zdravilo za družino.

Škatlja, ki zadostuje za celo družino za celih pet mesecev, stane po pošti \$1.10; šest škatelj po pošti \$5.25. Pošiljamo po sprejemu zneska, ali pa po C. O. D.

Ako želite pošiljatev zavarovano pošljite 10c. več. Naslov: Marvel Products Co., 9 Marvel Bld., Pittsburgh, Pa.

Posebno blago, tudi tako ki se mnogo krat prikrita

To je razno tako blago ki se ne more dobiti povsod in ga potrebuje vsak človek, bodisi star ali mlad, zdrav ali bolan, reven ali plemenit. Zelo zaupljiv, podoben in obsežen seznam cenik pošljem brezplačno. Knjiga "Mali domači zdravnik" cena \$5.25 centov; v zalogi imam tudi vsa v knjigi opisana zdravila.

MATH. PEZDIR, City Hall Station, P. O., Box 772, New York, N. Y.

Slika nam kaže ruskega medveda, ki je ranjen na smrt in katerega odvažajo zavezniki za fronto v namenu, da ga hočejo rešiti. Dve živalici na strani predstavljata Lenina in Trockija, ki sta sramotno prodala Rusijo Nemčiji ter je spravila ob celi ugled med zavezniki.

Mr. Nikolaj Romanovič

Preko Londona je dospelo v Združene države poročilo, da je bil bivši ruski car Nikolaj ustreljen. Neko oficijelno rusko poročilo na znanja, da so ga ustrelili, ne da bi uvedli proti njemu kake sodnijske preiskave.

Bivši carico in bivšega carevica Aleksija Romanova so poslali na varno mesto.

—Jaz bom živel in umrl za Rusijo. Kako bom umrl, ni moja briga!

Te besede je izpregovoril pred drovici Romanov, car vseh Rusov.

Bivši car je umrl samo šestnajst mesecev po strmoglavljenju dinastije Romanov, katero so strmoglavili v veliki ruski revoluciji meseca marca leta 1917.

Zadnje mesece svojega življenja je preživel car v sibirskem prognstvu. Preživel jih je v revščini in pomanjkanju. Njemu in njegovi družini niso privoščili nobenega komforta, pač so jim pa dali samo toliko, da so se zamogli reвно preživeti.

Bivši glavar velikega cesarstva je videl razpad svoje dežele v številne avtonomne države, v katerih vlada anarhija.

Par mesecev pred izbruhom sedanje vojne je rekel v šali:

—Morda se celo pripeti, da bom nekoč car v izgnanstvu.

Ko so ga navzoči začudeno pogledali, je pristavil:

—No, nič zato! Potem se lahko preživim s svojim glasom. Kaj ne, da ni to slaba misel?

Bivši car je bil zelo ponosen na svoj tenorski glas. Večkrat je rekel, da je izgubila opera v njem velikega peveca in da bi bil gotovo operni pevec, če bi ne bil car.

Prišli so p dnevi revolucije. — Revolucija se je začela s klici ljudstva po kruhu in koncu vojne.

Že prve dni meseca marca so začele prihajati iz Rusije novice o veliki napačnosti. Zavezniki so bili v velikih skrbeh, ker so vedeli, kaj pomeni zanje Rusija.

Poročila so se vzdrževala in slednjič je dospela brzokavka, da je dinastija Romanovičev strmoglavljena, da je na Ruskem provizorična vlada, kateri načeljuje Kerenski.

Nikolaj se je odpovedal 15. marca lanskega leta v svojem in imenu svojega sina ruskega prestolu. Njegova želja je bila, da

bi zasedel njegovo mesto njegov brat veliki knez Mihael. Naslednjega dne ob treh popoldne se je pa tudi Mihael odpovedal, in s tem je bilo konec dinastije Romanovičev.

Nikolaj II. je bil rojen 18. maja leta 1869. Ko je bil njegov oče leta 1894 umorjen, je on zasedel ruski prestol.

Kot deček je bil dobrega zdravja, rad se je učil in je bil še precej demokratičen. Ko je imel v rokah polno moč, je nameraval uvesti več velikih reform, kar se mu pa ni popolnoma posrečilo.

Bil je strog mož in včas h celo grozovit in brezsrčen.

Car Nikolaj je bil skical prve mirovne konference v Haagu.

Car Nikolaj je zatiral ruske Poljake ter ni hotel dati Fincem svobode. Z raznimi malimi narodnostmi v Rusiji je simpatiziral, bil je pa odločen in krut nasprotnik Židov.

On je tudi zgradil transsibirsko železnico. Nikolaj se je bil poročil s princezino Aleksandro Alix, hčerko velikega vojvode Hesenskega. Porodila mu je pet otrok, štiri hčere in enega sina.

Ko so ga kronali meseca maja 1896 v Moskvi, je bila taka gneča, da je nastala med ljudmi panika ter je bilo nad 1.200 ljudi pomečanih.

Za časa njegovega vladanja je bilo vpriporjenih nanj več atentatov, pa se ni nobeden obnesel.

E Pluribus Unum

Če se ozrete na seznam izgub katerega koli dne, boste presenečeni od velikega kontrasta in velike kombinacije imen. Če ste komunistični Newyorčan, ki je ste vajeni take konfuzije imen, mogoče ne boste presenečeni ter boste vzeli stvar kot samoposebno imeno. Če je temu tako, bo pomanjkanje vašega zaupanja in če bolj poudarjalo to čudno stvar ter jo delalo še bolj čudno. Ničesar narodnega ni namreč na tem seznamu, ničesar odločno ameriškanskega.

Imena so videti vzeta iz vseh narodov sveta. Poleg onih, ki nosijo pečat starega angleškega pokolenja, je najti francoska, italijanska, irska, španska, škandinavska, grška, armenska in nemška. Poleg tega pa je videti še druga, ktere je težje določiti, ona Slova

gov iz centralne Evrope in z Balkana ter imena mednarodnih žilov. Mogoče ni bilo še nikdar na svetu take armade: — niti v Križarskih vojnah, niti v zbrani sili Perzije in tudi ne za orli cesarskega Rima.

Ti moške so dali kri in življenje. Kot da prihajajo iz enega naroda in za skupni dom. Sedaj so vsi Amerikanci. Nobenega pomena ni sedaj, kaj so bili morda njih očete ali oni sami. Nobenega pomena ni nadalje, da je naša armada v glavnem draftana. Ista mešanica plemen in narodov je opazna tudi v mornarici in pri mornariških vojakih, ki se sestavljajo iz prostovoljcev. Prisiljenost, s katero so se ti moške zbrali k bitki, je bila njih lastnega proizvoda, ker so vedeli, da stopi za njimi vlada, ki vede in po principu črpa svojo moč iz privoljenja vladanin.

To je točka bistvene važnosti. Mi smo v resnici narod, mogoče celo bolj v resnici kot vemo to sami. Naša narodnost pa ni taka kot se jo podeduje vsled plemena jezika in vere ter po skupni tradiciji in skupnem rojstnem kraju. Tudi mi imamo tradicije, vendar pa so se premlade, da bi jih poznali pod tem imenom. Imamo svoje tradicije, drznosti, iznajdljivosti ter one nesentimentalnega poguma. Mi imamo zemljo in jezik, dasiravno nista še za številne med nami njih materinska zemlja in domaći jezik. Mi smo ona čudna stvar na svetu, narod, ki se je zbral v prostovoljno družbo in ki temelji na svojem evangeliju kot kaka vera.

Modri moške, ki so prestavili v pisane besede misel, ki nas je ustvarila, so gradili drugače in boljše kot so sami vedeli. Lotili so se zgrajenja naroda in skupne federativnih držav. Nezvestnost pa so dospeli binkosti domoljubja, zvezo v enega duha iz vsakega plemena in vsakega jezika. Na ta način se napravili iz številnih delov eno.

Uvedba kontrole za nadomestke živil.

Državni zakonik objavlja naredbu urada za ljudsko prehrano glede ureditve prometa z nadomestnimi živil. Nova naredba je stopila v veljavo 15. maja. Uvede se kontrola "nadomestkov", ki preplavljajo živilski trg, ki pa so brez vsakršnih redilnih snovi ter škodujejo prebivalstvu. Javnost je se opetovano zahtevala, naj se ukrene vse potrebno, da izginijo iz prometa nevarni in dostikrat škodljivi preparati.

NALOŽI, DA ZMAGAŠ

Štedilne in vojno-varčevalne znamke dajo vsakemu priliko, da bo deležen investiranja modernega časa-zmage v Evropi.

Pot do te zmage se mora tlakovati s "kvodri", katero ste pozvani vi in vaši sosede, da podpisate. Ako jih se niste kupili, prinite danes. Primerni šotiri za prodajo WSS. se nahajajo v vseh naših izložbenih prostorih.

The New York Edison Company

At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public
434 Broadway 10 Irving Place 15 East 125th Street
126 Delancey Street 124 West 42d Street 36.2 East 140th Street
Možje se rabijo za mornarico; oglasite se na 34 E. 23 ulica, New York, N. Y.

Na Vrhovih

Spisal P. Perko.

Sestrična Cila ji je pisala:

"Kmalu se odloči in pridi! Saj veš, kako je. Od nekdanjega bili najboljši prijatelji; odkar sva se ločili, Te vedno pogrešam. Ničesar mi ne manjka in zadovoljna sem popolnoma; vendar mi zlasti se, da, ko Antona ni doma, večkrat uidejo misli na Dolenjsko. In tedaj izmed vseh prijateljev pogrešam najbolj Tebe, draga Franica. Ko bi imela Tebe tukaj na Vrhovih, potem se mi zdi, da bi na svetu ne bilo srečnejšega človeka. Odloči se torej in pridi! Videla boš, da na Vrhovih ni dolg čas, kakor si morda domišljuješ. Tu je kraj tako solnen in tako prijeten, da kar poznam dolenjske strani, ne najdem nobenega kraja, ki bi bil za moje oči boljši ter prijetnejši. Požkusi vsaj za eno leto. Ako ti ne bo všeč, saj Ti ostane pot še vedno prosta in odprta..."

Franica je sodila, da govori iz Cilinega pisma pač bolj ljubezen od Antona, kot do tistih gorenjskih Vrhov. Mož Anton je baje vese navdušen za svoje vrhovske hribe in tako je nehoti vepil Cili v srce nekaj, kar bi imelo biti ljubezen do kraja, kar pa v resnici ni drugega, kot ljubezen do Antona. Saj je Anton prva in zadnja misel Cilina. V vsakem pismu ga omenja vsaj na vsako drugo vrsto. — Pravzaprav: srečna Cila! Ampak za na Vrhove se Franica vendarle dolgo ni mogla odločiti.

No, napolned je Franico premagalo in sklenila je da pojde. Pojde; malo iz radovednosti, da vidi od blizu tisti gorenjski raj in tisto zakonsko srečo gori na Vrhovih, malo pa — no, zato, da na lepši način pride z doma, kjer je bratu Martinu itak v napotje. Brat Martin bi se rad ženil na dom — pa naj se! Ona gre. In če se ji posreči pozneje kdaj priti v Ljubljano med ljudi, da se, kakor Cila, izolika med svetom — tem bolje! Saj to je bila že zdavnaj sreča, a skrivna želja Frančina.

Se nekaj dni torej — in tista podstrešna sobica na Vrhovih, ki jo Cila tako hvali, kako je lična in prijazna, bo takorekoč Frančina last. In Franica bo prosta in samostojna kakor še nikdar v življenju!

Lansko leto — tega še ni leto dni — je bil kupil Anton posestvo na Vrhovih. Bilo je posestvo za dobro četrtino zemlje, a baje silno zanimarjeno in dognano. Prejšnji lastnik se je bil preselil z vso družino v Ameriko; zato je Anton dobil posestvo dokaj poceni. Toda kaj ga bo stala zidava in poprava! Zidava in poprava visoko v gorah, kjer je človek navezan le nase in kamor le s težavo dobi vse potrebno iz doline. To stane! Pa Anton ima pogum kot nihče drugi. Cila ve v vsakem pismu povedati o njegovih načrtih in niti najmanj ne dvomi, da jih Anton ne bi izpeljal. Spomladi se misli lotiti dela, za sedaj je popravil le zgornjo hišo in pa pozidal podstrešno sobico.

"Ako se odločiš in prideš, vedi, da ne boš za dekle, ampak meni boš za tovarišico in prijateljico. Zato Te vabim. V teku drugega tedna ima priti Anton od orožnih vaj; kako bi ga veselilo, ako Te

tedaj že dobi na Vrhovih..." Franica se je torej odločila, da pojde.

Ko je bila naročena pri šivilji obleka in pri mizarju kovčeg; tedaj je bilo kot bi udaril na zvon in vsa fara je vedela, da Franica odhaja na Gorenjsko. Kako so se ljudje čudili!

"Pa res pojdeš?" so popraševali.

"I, res!" je odgovarjala Franica. Kakor da bi bilo to kaj posebnega, ako gre.

"Pa služiti?"

"Kaj služiti! To se ne pravi služiti, ako bom imela svojo sobico in bom pri Cili kakor domača."

"Ampak kraj je baje v hribih —"

"Kaj zato, če je v hribih. Cila piše, da je kraj zelo lep in sosedje zelo dobri... Sicer pa, ako mi ne bo všeč, saj lahko premenim, Cila me ne bo zadrževala."

Ali so ljudje sitni in radovedni! Takale priprosta novica — in vsa fara mora biti na nogah! Pa to vedno izpraševanje! Ah, da bi mogla že biti z doma, proč od teh ljudi!

O Antonu so vedeli ljudje, da je iz Amerike prinesel ogromno denarja ter da je bil potem vojak in da sta se v Ljubljani seznanila s Cilo. Poroka se je vršila v Ljubljani čisto tiho. Kmalu po poroki sta prišla Cila in Anton, da obiščeta dolenjske kraje. Cila je bila tedaj dokaj gospodarka. Anton pa zal in postaven človek. Potem, ko sta odšla na Gorenjsko, so jih ljudje zopet pozabili. Morda bi jih nihče več ne bil jemal v misel, da se ni kar nenkrat razvedelo, da Franica gre za njima. Pa Franica, ki ji treba ni po svetu, ker je iz bogate hiše in ker jo je Zajčev Mohor že dvakrat prašal, ako ga vzame...

Ah, ti ljudje!

Tisto nedeljo, ko je imela drugi dan oditi, je šla Franica na hrib za vasio; ker od tam se je najlepše videlo v gorenjske hribe. Pot je peljala skozi sumo in proti vrhu prešla na malo senožet, odkoder je bil odprt pogled na vse strani. Pred njo je ležala domača vasa in okrog nje gozdi, tratine, pota in steze, ki so se delile in cepile ter hitele na vse strani po ravnini. Na drugo stran proti Gorenjskemu pa je popoldansko solnce žarilo gorske grebene, izmed katerih so se nekateri stekali v skalnatih spicah in čeri. Tam nekje je torej imela biti gorska vasica Vrhovi...

Milo se ji je storilo pri sreč. Tu okrog ravnina, posejana s trato in zelenjem; tam gori morda mrzel zrak, samota, dolg čas, puščoba... Nekaj kakor domotožje se ji je napovedovalo že v naprej. Prišla ji je na misel, da bi se v zadnjem trenutku skesala in ostala. Toda...

"Franica, ne zameri!"

Obrnila se je. Človeškega glasu tu v samotni ni pričakovala. A glej, bil je Mohor, ki je nenadoma stopil pred njo.

"Ni mi dalo ostati doma... Bil sem pri vas in so mi rekli, da si šla nekam proti hribu. In jaz sem rekel: gotovo je šla gledat v gorenjske kraje. In sem šel, da še enkrat pogovorim s teboj... Franica, ali res odhajaš?"

(Pride še.)

VARČEVANJE --- poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson, so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh, varčevanje do skrajnosti, privedi to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves pošten svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobiček in šele v drugi vrsti vlada.

S svojimi prihranki pomagamo vladi. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZČRPANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni rečeno, da moramo, pač pa le, **KAR MOREMO**, čeravno v najvišji meri.

Stvorimo doma, tukaj na varnem, mogočno armado vojnih varčevalcev. Ta armada bo imela namen pomagati armadi na fronti v njenem pravičnem in vzvišenem boju za demokracijo sveta.

Nemci morda mislijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj mislijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli, da bo ta armada ravno tako pripomogla h končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vojni tajnik Baker pravi, da je odšlo nad milijon naših fantov na fronto. — Pomagajte jim z varčevanjem do skrajnosti in s kupovanjem vojno-varčevalnih znamk, da se bodo hitro vrnil.

Vaša patriotska dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

Veliko naših revnih sodržavljanov se podvrže največjim žrtvam, da zmorejo pokazati svoj patriotizem s kupovanjem vojno-varčevalnih znamk. Če se naši fantje na fronti lahko vzdržijo vseh luksurijskosti, se jih lahko tudi vzdržimo, ki smo doma.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. **POMAGAJTE!** Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi
vsakdo

W. S. S.

za nizko ceno:

\$4.18

Leta 1923 bo vsaka
posamezna

W. S. S.

vredna:

\$5.00

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih.

Pomagajte svoji vladi, da jih bo premagala. To je edina stvar, katero morajo Nemci vpoštevati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete Nemca na ono mesto, kjer je najbolj občutljiv.

Vsak poedinec najboljše ve, kako mu je mogoče na najuspešnejši način zvečati svoje prihranke, s katerimi bo lahko kupil varčevalne znamke.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI VOJNO. Toda ali ste že pomislili, kaj bi se zgodilo, **ČE BI JO IZGUBILI?**

Hitrost zmage je odvisna od tega, kako znaš varčevati in kako znam varčevati jaz ter podpirati vlado v finančnem oziru.

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povsipešite **ZMAGO!** —

Vaš delež v sedanji vojni je, kolikor mogoče producirati, kolikor manj mogoče porabiti ter posojati svoje prihranke vladi Združenih držav.

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogo kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Če se zgrašas nad tem, kar delajo Nemci, pomagaj s svojimi prihranki, da bodo premagani. Slab patriot je oni, ki ne more dobiti pota, da bi se tako ekonomiral, da bi zamogel kupovati vojno-varčevalne znamke. S tem bi dal vladi več denarja, dela in materiala s katerim bi lahko izvojevala zmago.

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljali iti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bonde, bi prišli pred vojno sodišče in bi bili ustreljeni vsled strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladi, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.

